

Áhættustjórnun og innra eftirlit í virðisaukaskatti

Ingi K Magnússon, CIA, CGAP

Sviðsstjóri

Skilgreining á áhættustjórnun

“Áhættustjórnun er tiltekið ferli sem stjórnendur og starfsmenn geta haft áhrif á. Hún byggir á stefnumörkun stofnunar eða fyrirtækis, þar sem greind eru þau atvik sem geta haft áhrif á reksturinn, og er ætlað að halda áhættu innan þolmarka og veita viðunandi tryggingu fyrir því að markmið náist”

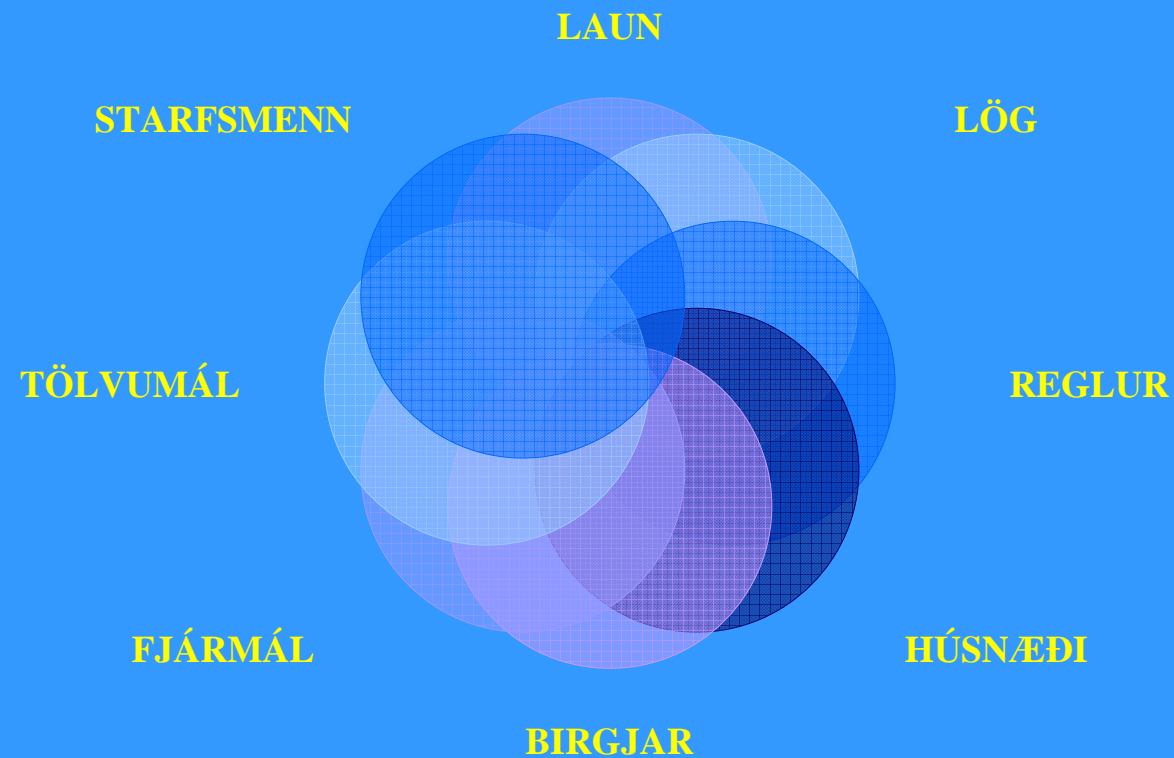

Meginatriði ERM

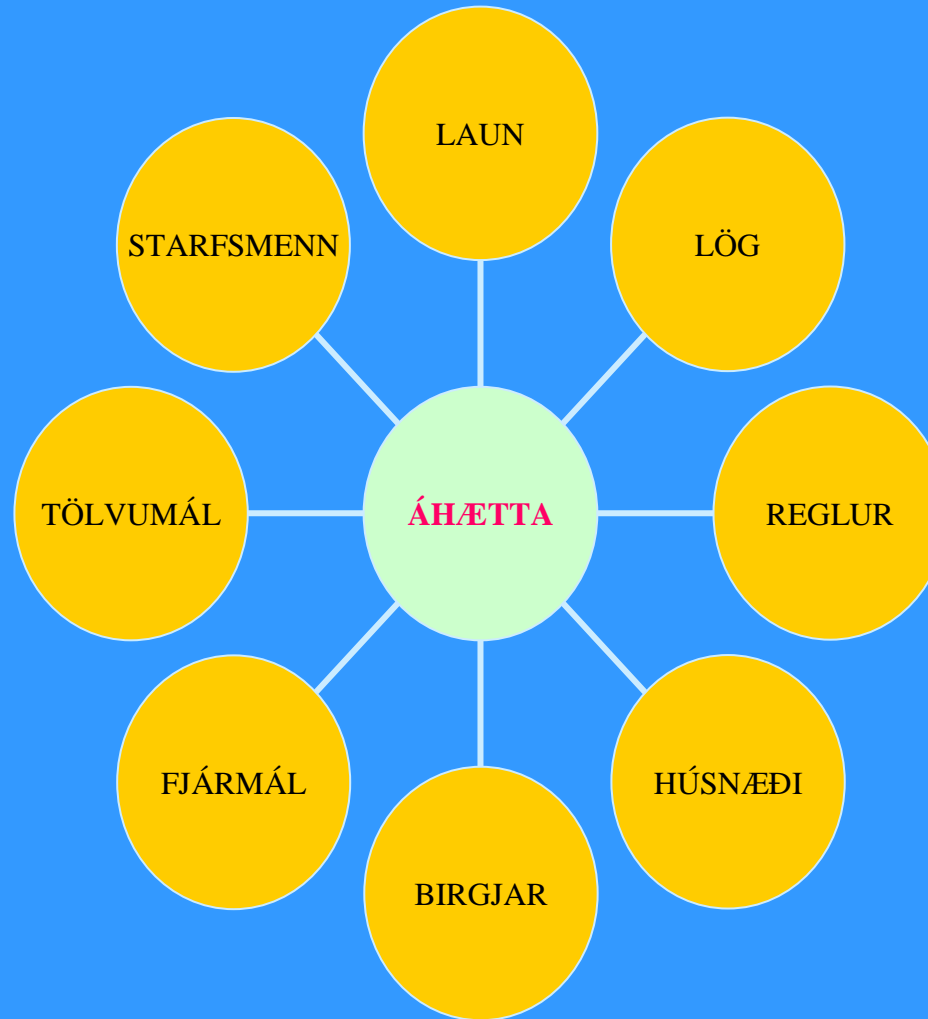
- Tengsl áhættu og markmiða
- Bæta viðbrögð við áhættu
- Draga úr óvæntum atvikum í rekstri
- Skilgreina og meðhöndla fjölbreytta áhættu innan stofnunar
- Nýta tækifærin
- Bæta nýtingu auðlinda

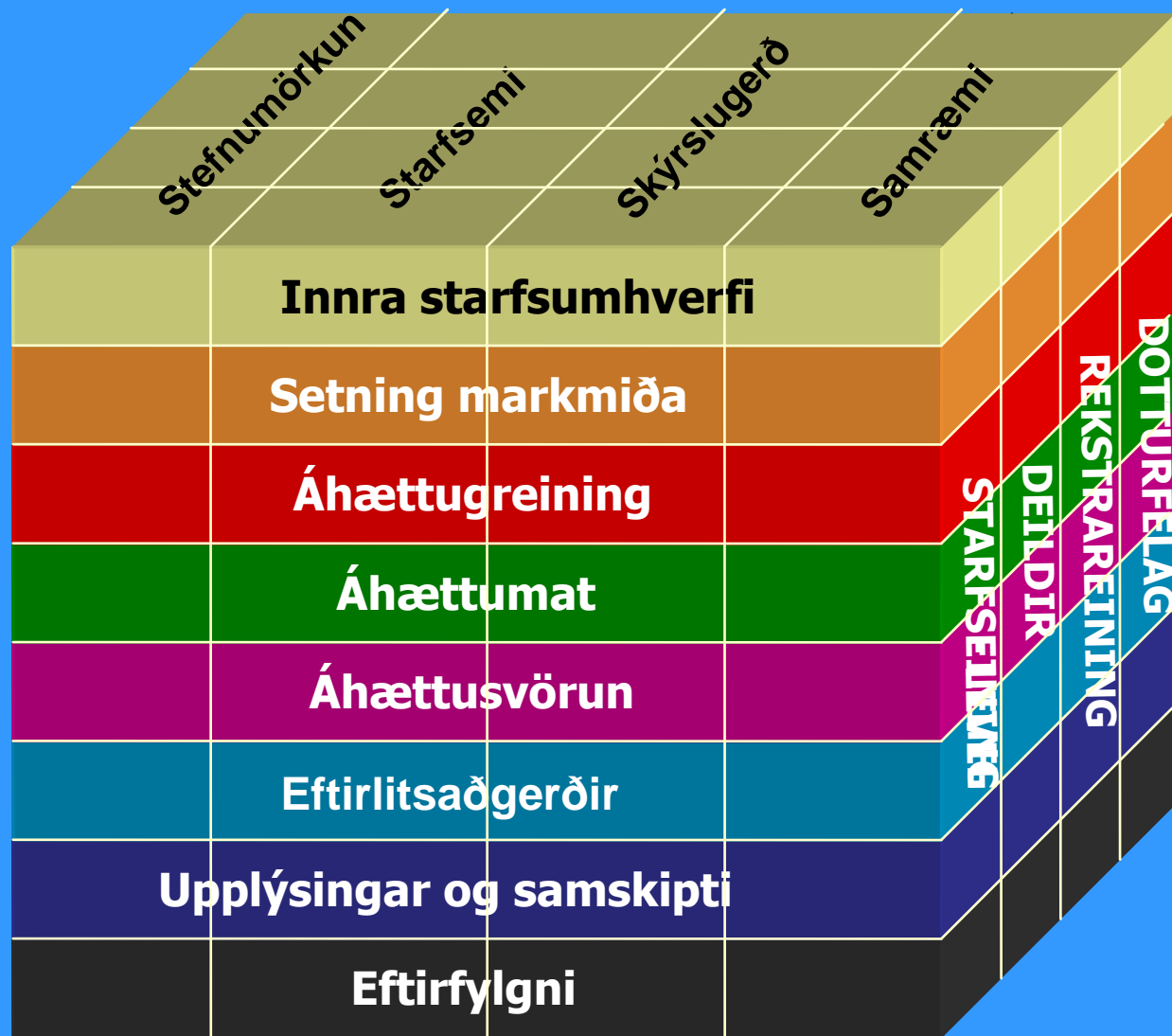
Mat á áhættu fyrir ERM

Mat á áhættu skv. ERM

ERM – teningurinn

Skilgreining

- **Áhættuvilji (risk appetite)**
 - Segir til um þá áhættu sem stjórnendur eru tilbúnir að taka til að ná settum markmiðum.
- **Áhættuþol (risk tolerance)**
 - Ásættanleg frávik í rekstri með hliðsjón af settum markmiðum.
- **Áhættusafn (risk portfolio)**
 - Líta þarf heildstætt á alla áhættuþætti og meta mikilvægi hvers og eins í heildarmyndinni

Áhættustjórnun

Aðlögun að verkefninu “Áhættustjórnun og innra eftirlit í virðisaukaskatti”

Starfsumhverfi

- **Skattkerfið**
 - ríkisskattstjóri, 9 skattstofur, skattrannsóknarstjóri, yfirskattanefnd
- **Fjármálaráðuneytið**
 - setning reglugerða
 - árangurstjórnunarsamningar
- **Alþingi**
 - lagasetning
 - fjárveiting
- **Atvinnulífið**
 - nýjar atvinnugreinar
 - ný tegund viðskipta
- **Dómstólar**
 - Breytt skattframkvæmd

Markmið

■ Markmið löggjafans

- að mismuna ekki framleiðslugreinum eða framleiðsluaðferðum
- að hafa ekki áhrif á val neytenda á neysluvöru eða þjónustu
- að valda ekki tilviljunarkenndri hækkun framleiðslukosntaðar
- að bæta samkeppnisaðstöðu íslenskra fyrirtækja.

■ Árangurstjórnunarsamningar

- fjármálaleg markmið
- fagleg markmið

■ Eftirlitsáætlanir

- ríkisskattstjóra
- einstakra skattstofa

Áhættugreining / áhættumat

■ Innri áhættuþættir

- Skipulag, boðleiðir og upplýsingaflæði
- Starfsmenn, hæfni, endurmenntun, starfsmannavelta
- Tæknileg vandamál
- Verklagsreglur

■ Ytri áhættuþættir

- Efnahagsumhverfið, samdráttur eða þensla
- Ný lög og/eða reglugerðir
- Alþjóðlegar reglur, s.s. frjálst flæði fjármagns og vinnuafis

Áhættugreining /áhættumat

■ Áhætta tengd:

- ólíkum sköttum
- ólíkum rekstrarformum
- stærð fyrirtækja
- aldri fyrirtækja
- tilteknum atvinnugreinum
- ákveðnum viðskiptaháttum (t.d. rafræn viðskipti)

■ Áhætta tengd sérstöðu virðisaukaskatts

- Endurgreiðsla á skatti (húsbyggjendur, sérstök skráning)
- Innskattur hærrí en útskattur
- Bráðabirgðaskil fiskverkanda.

Viðbrögð við áhættu

- Traust á skattyfirvöldum
- Skyldur gjaldenda þurfa að vera skýrar
- Auðvelt fyrir gjaldendur að uppfylla skyldur skattyfirvalda
- Vitneskja um viðurlög og beitingu þeirra
- Valdheimildir skattyfirvalda þurfa að vera sýnilegar
- Hvati eða umbun til að auka fylgni við skattalög
- Samvinna við samtök atvinnurekenda og fagfélög
- Viðurlög séu stigvaxandi í samræmi við alvarleika brota

Eftirlitsaðgerðir

- **Leiðbeinandi**
 - Felast í leiðbeiningum, fyrirmælum og markmiðum skattyfirvalda. Heimasíða RSK er stór þáttur í þessum efnum
- **Fyrirbyggjandi**
 - Samtímaeftirlit sem beinist aðallega að inneignarskýrslum
 - Árseftirlit sem felur í sér samanburð á ýmsum upplýsingum við virðisaukaskattskil
- **Upplýsandi**
 - Reglubundin greining til að koma auga á hættulega þróun í skattframkvæmd eða skilum einstakra atvinnugreina.
- **Leiðréttandi**
 - Rétt viðbrögð í kjölfar atvika sem upp hafa komið til að bæta skattframkvæmd, t.d. dómar og úrskurðir yfirskattanefndar

Upplýsingar og samskipti

■ Innan kerfis

- Á milli ríkisskattstjóra og skattstjóra
- Á milli skattrannsóknarstjóra og skattstjóra
- Á milli skattstjóra

■ Við utanaðkomandi aðila

- Stjórnvöld og opinbera eftirlitsaðila
- Atvinnusamtök, t.d. samtök í ferðaiðnaði
- Fagfélög, t.d. FLE
- Hagsmunafélög, t.d. stéttafélög

Eftirfylgni

- Breytt skipurit RSK
 - Eftirlitssvið
 - Greiningarteymi
 - Endurskoðunarteymi
 - Vettvangsteymi

Helstu niðurstöður

- Landið eitt skattumhverfi
- Efling áhættugreiningar og innra eftirlits
- Þróun verkferla í samræmi við nýtt skipulag

Fyrri skýrslur

- Skýrsla Ríkisendurskoðunar um framkvæmd virðisaukaskatts (1998)
 - Skýrsla starfshóps fjármálaráðuneytisins um framkvæmd virðisaukaskatts (2000)
 - Starfshópur RSK um innra eftirlit og innri endurskoðun (2002)
 - Skýrsla RSK um innra öryggi við framkvæmd virðisaukaskatts (2008)

Takk fyrir !

